

Keski-Suomen luonnon monimuotoisuus selvitys Maakunnalliset vastuulajit

Luonto- ja ilmastotiedolla johtaminen Keski-Suomen vahvuudeksi

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Luonnon tila Keski-Suomessa: lajit ja luontotyytit

- Tunnistetaan Keski-Suomen maakunnallisia vastuulajeja, joiden suojelun suotuisan tason saavuttamisessa Keski-Suomella on erityisen merkittävä rooli
- Luontotyytitarkastelut
 - Metsäluontotyypeissä pääpaino lehdoissa, tervaleppämetsissä ja harjumetsissä
 - Soiden ojitustilanneaineiston päivitys
 - Pienvesien muuttuneisuusanalyysi
- Suomen ympäristökeskus vastaa selvityksen paikkatietotarkasteluista ja -analyyseistä

[Keski-Suomen luonnon monimuotoisuus selvitys summaa maakunnan luonnon nykytilan | Keski-Suomen ELY-keskus \(sttinfo.fi\)](#)

Maakunnalliset vastuulajit

- Eliöryhmittäin analysoidaan Keski-Suomen merkitys valtakunnallisesti uhanalaisten tai silmälläpidettävien lajien esiintymisessä
- Statuksella ei ole virallista asemaa, mutta se korostaa Keski-Suomen merkitystä kyseisten lajien huomioimisessa (esim. luonnonhoidon kohdentaminen)
- Analyysin pohjana lajien 100 m x 100 m havaintoruutujen osuus Keski-Suomessa
- Havaintoaineiston analyysia täydentää lajiasiantuntijoiden kommentit
- Linnuilla tarkastelu perustuu alueellisen linnustonsuojelutyöryhmän pohjatyöhön, kriteereinä mm. valtakunnalliset ja kansainväliset suojelustatukset, Keski-Suomen pesimäkanta ja kannankehitys

Maakunnalliset vastuulajit

- Maakunnallisen vastuulajin kynnysarvot (pl. linnut):
 - Lajin vakituisista esiintymistä huomattava osa on Keski-Suomessa:
 - vähintään 15 % äärimmäisen uhanalaisella (CR)
 - vähintään 20 % erittäin uhanalaisella (EN)
 - vähintään 25 % vaarantuneella (VU)
 - vähintään 30 % silmälläpidettävällä (NT)
 - Laji on erityisesti suojeltava laji ja sillä on Keski-Suomessa elinvoimaisia esiintymiä
 - Laji on uhanalainen tai silmälläpidettävä, ja Keski-Suomi on sen levinneisyyden reuna-alueita

Maakunnalliset vastuulajit

- Erityisesti suojeltava laji on maakunnallinen vastuulaji, jos maakunnassa on lajin elinvoimaisia esiintymiä
- Saunionoidanlukko (*Botrychium matricariifolium*)

Maakunnalliset vastuulajit

- Valtakunnallisesti uhanalainen tai silmälläpidettävä laji, jonka vakituisista esiintymistä merkittävä osa on Keski-Suomessa
- Hirvenkello (*Campanula cervicaria*)
 - VU (vulnerable, vaarantunut)
 - Yli 25 % lajin 100 m x 100 m havaintoruuduista Keski-Suomessa

Kuva: Jouko Rikkinen, [Creative Commons Nimeä Ei-Kaupallinen 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/), alkuperäistä kuvaa rajattu

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Maakunnalliset vastuulajit

- Uhanalainen tai silmälläpidettävä laji, joka esiintyy levinneisyysalueensa reunalla Keski-Suomessa
- Ahokirkiruoho (*Gymnadenia conopsea* ssp. *Conopsea*)
- Vaarantunut laji, jonka esiintymistä reilu 10 % Keski-Suomessa

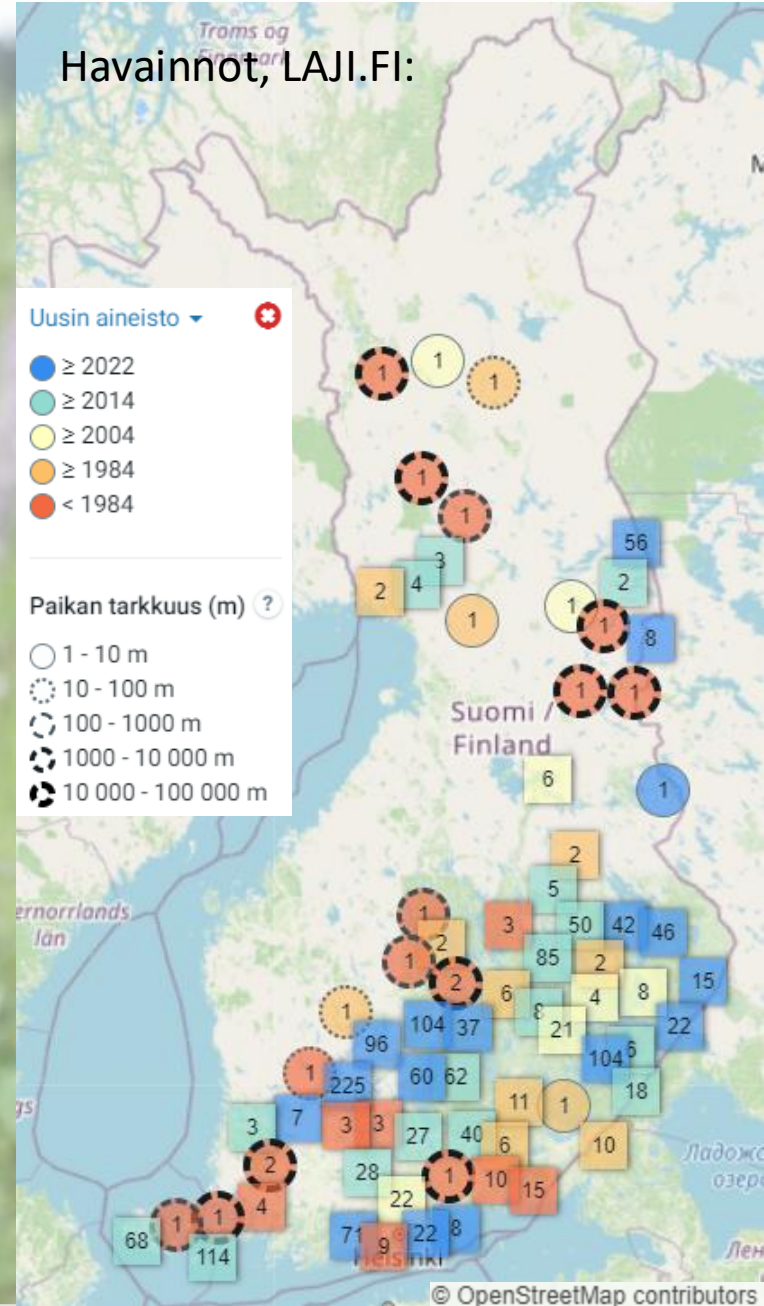

Maakunnalliset vastuulajit

- Uhanalainen tai silmälläpidettävä laji, joka esiintyy levinneisyysalueensa reunalla Keski-Suomessa
- Ahokirkiruoho (*Gymnadenia conopsea ssp. Conopsea*)
- Vaarantunut laji, jonka esiintymistä reilu 10 % Keski-Suomessa

Havainnot, LAJI.FI:

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Maakunnalliset vastuulajit: putkilokasvit

- Putkilokasveissa yhdeksän maakunnallista vastuulajia
- 4 erityisesti suojeltavaa lajia
- Suomentähtimö (NT) ja hirvenkello (VU) esiintymien osuuden perusteella
- Hajuheinä (NT), ahokirkiruoho (VU) ja kangassarjatalvikki (NT) levinneisyysalueen reunalla
- Viiden lajin ensisijainen elinympäristö perinneympäristö (niitty, hakamaa, metsälaidun)

- **Saunionoidanlukko** (*Botrychium matricariifolium*)
- **Hirvenkello** (*Campanula cervicaria*)
- Kangassarjatalvikki (*Chimaphila umbellata*)
- Hajuheinä (*Cinna latifolia*)
- **Ahosilmäruoho** (*Euphrasia officinalis ssp. officinalis*)
- **Ketokatkerokero** (*Gentianella campestris*)
- **Ahokirkiruoho** (*Gymnadenia conopsea ssp. conopsea*)
- Vuorimunkki (*Jasione montana*)
- Suomentähtimö (*Stellaria fennica*)

Maakunnalliset vastuulajit: sammaleet

- 28 lajia, joista
 - 23 erityisesti suojeltavaa lajia (6 CR, 10 EN, 7 VU)
 - Rahkalovisammal (*Heterogemma laxa*) vaarantunut ja noin 25 % havaintoruuduista Keski-Suomessa
 - Suvantonäkingsammal (*Fontinalis dichelymoides*) silmälläpidettävä ja noin 30 % havaintoruuduista Keski-Suomessa
 - Kaltiokinnassammal (*Scapania uliginosa*) ja koskikorvasammal (*Solenostoma obovatum*) silmälläpidettäviä, Keski-Suomessa lajien levinneisyysalueen etelärajalla merkittäviä esiintymiä
 - Mäkäränsammal (*Hygrobiella laxifolia*) vaarantunut, Keski-Suomessa erillinen eteläinen ääriesiintymä (kaikki muut esiintymät Lapissa)
- Elinympäristöissä korostuvat pienvedet, pienvesien lähiympäristö ja pohjavesivaikutus
- [Keski-Suomen maakunnallisiksi vastuulajeiksi valikoitui 28 sammal- ja 5 jäkälälajia | Keski-Suomen ELY-keskus \(sttinfo.fi\)](https://sttinfo.fi)

Maakunnalliset vastuulajit: jäkälät

- Jalolehtojäkälä (*Bacidia laurocerasi*)
 - Erityisesti suojeltava laji
 - Elinympäristöt: vanhat tai kuolleet lehtipuut
- Røyhelökarve (*Cetrelia olivetorum*)
 - Erityisesti suojeltava laji
 - Elinympäristöt: kallioseinämät
- Lahotyynyjäkälä (*Micarea elachista*)
 - Vaarantunut, noin 25 % havaintoruuduista Keski-Suomessa
 - Elinympäristöt: lahopuu, vanhat metsät
- Kääpiötyynyjäkälä (*Micarea myriocarpa*)
 - Vaarantunut, yli 25 % havaintoruuduista Keski-Suomessa
 - Elinympäristöt: tuulenkaatokuusien juurakot
- Partanaava (*Usnea barbata*)
 - Erityisesti suojeltava laji
 - Elinympäristöt: vanha metsä

Kiitos!

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus